

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335, — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 34.

Sobota 28. aprila 1928.

Leto III.

Živel 1. maj!

Mednarodni proletarijat bo praznoval letošnji 1. maj v znamenju protesta proti vsesplošni ekonomski, socialni in politični reakciji kapitalizma in njegovih vlad. Mednarodni kapitalizem, ki ima za seboj največji zločin vseh časov, svetovno vojno, skuša polagoma odvzeti proletarijatu njegove povojne revolucionarne pridobitve, utrditi svoje omajane pozicije z reakcijo in dvigniti svojo ekonomsko moč s hujšim in hujšim izrabljanjem producentov.

Kapitalizem, ki se je v povojnih letih majal pod krepkimi udarci proletarskega delavstva, je kasneje, čim je napor delavskih mas popustil, prešel v ofenzivo, poslužujoč se uradne in neuradne reakcije, biričev in Mussolinijev, da utrdi svoje strašno carstvo.

Toda uspelo mu je le deloma, kajti delav. mase so se začele kmalu zopet zbirati, in čeprav traja družabna splošna reakcija dalje, so že tukaj znaki, da prehaja mednarodni proletarijat zopet v aktivno akcijo, v kateri bo postopoma lomil moč kapitalizma in reakcije še z vse večjim uspehom kot prej, ker je danes toliko bogatejši na dragocenih izkušnjah.

Znake zopetnega zbiranja in probujanja delavskih sil opazamo tudi v tej državi. Po težkih letih desorijentacije in apatije se delavske mase zopet dvigajo, in če se ta proces vrši počasneje nego drugod, tiči v glavnem vzrok v še vedno trajajoči, skrajno slabi gospodarski konjunkturi, ko niti vsakega, da se peha predvsem za najcenejši vsakdanji kruh. Vzlic vsemu, se pa jugoslovanske mase, tudi pod pritiskom reakcije, ki je dosegla pri nas svojo blazno kulminacijo v sistemu glavnjače, prebirajo in združujejo in letošnji Prvi maj bo pokazal, da je jugoslovanski proletarijat tukaj in da ni več daleč čas, ko se bo uveljavil v našem javnem življenju kot prvovrstna politična in socialna sila.

In ravno to je najnujnejša potreba našega javnega življenja, ki se jo je po zaslugi buržuaznih strank reduciralo na stopnjo divje borbe za oblast, medtem ko je v naših razmerah predvsem potrebna energična, do skrajne konsekvence izvedena borba za izprememitev naših političnih, socialnih in upravnih razmer.

Potrebno je, da se proletarijat odločilno uveljavi v našem javnem življenju z ozirom na notranje in zunanje razmere. Reakcija v Italiji išče izhoda iz neizbežne katastrofe v vojnih pustolovščinah — kakor pač vsaka reakcija —, pa tudi reakcija v Jugoslaviji sili neizbežno v isti prepad; obe ti reakciji, kakor reakcija v Bolgariji, itd., ako se jih pravočasno ne zlomi, utegnejo postati usodne za bodočnost evropskega miru. Rešitev je le v proletarijatu.

Zato pozivamo delavske mase v državi, da dajo letošnjemu prvemu maju značaj protesta proti reakciji in za mir, da pokažejo pa tudi obenem svojo moč in pomen buržuazije in — sebi! Sebi, da bodo vse one, peštevile mase, ki se tavajo v temi, videle, pod katero zastavo spadajo, kod drži pot do njihove odrešitve. Impozantna udeležba na letošnjih majniških proslavah naj bo opomin buržuaziji in vladi, naj bo obenem klic razlaščenim, teptanim, obupanim, nezavednim, da je njihovo mesto v naši sredini, v sredini onih, ki delajo za osvoboditev ljudstva v socializmu.

V tem znamenju vsi na delo za impozantno proslavo našega dneva, 1. maja!

Delavske mase Jugoslavije, vkup! V vis zastave razredne borbe, razredne odrešitve!

Doli s politično in socialno reakcijo delavskih mas, doli s politiko prevare in glavnjače!

Političnim žrtvam — svobodo!

Na delo za ljudstvo, za njegovo življenje in pravo!

Živel mir!

Živel socializem!

Živel 1. maj!

Marijan Sever:

Pesem o carju Kapitalu.

Vseobsežno res je carstvo
ki mu car je Kapital,
kot da bog ga vzel je v varstvo
in pomoč mu svoj dal.

Trdo služijo milijoni
mu vesoljnih ljudskih mas. —
On, sedeč na zlatem troni,
mrk kot sflinga je v obraz.

In iz zlate čaše pije
strašno vino — ljudsko kri;
pa nikdar je ne izpije,
ker nikdar ji konca ni.

Ljudstva sanjajo o kruhu,
o svobode solnčnih dneh. —
On pa bije po trebuhu
se obilnem jim v zasmeh.

Nič ni mar mu solz, ne kletev,
v prah potlačene krvi. —
Nič ni mar, če strašna žetev
mu iz zemlje tal kali!

Zdaj je car . . . in vsem caruje
kot v nebesih silni bog. —
Kdo naj žezlo mu izruje
iz stoletnih strašnih rok?

Ali vendar sred trpljenja
raste ljudstvom nov obraz. —
Kakor roža hrepenenja
vzklik bo enkrat v novi čas.

Morda daleč so te zarje,
kakor pesem daljnih ptic? —
Svet pa šel bo skoz viharje,
boljših si iskat pravic.

Takrat zrušili milijoni
bodo Tvoje carstvo v prah,
ki ga Ti, o car na troni,
v svojih še tiščiš rokah.

Ljudstva bodo sebi dala,
kar jim že od rojstva gre —
in se bodo radovala,
lepega svobode dne!

H. von Fallersleben — Čulkovski:

Nikar ne berači!

Nikar ne berači
nikar nič ne prosí,
le kdor se bori
pravico dobi!

Če prvič ne zmagaš
kaj drugič odlagaš?
Nevarnosti zri
pogumno v oči!

Zdaj nas mevža, slabič,
ne zanima prav nič;
raztrgal bo mrak
le, kdor je junak!

Nekoč pa gotovo
uzreš zarjo novo
v svobodi brez mej!
Le smelo naprej!

Robert Bodanzky:

Pravice in dolžnosti.

Vladajoči imajo pravice, oblasti,
pravijo, da mora biti tako:
kjer so pravice, so tudi dolžnosti,
temu nihče oporekal ne bo.
Zmota velika le v tem leži,
da imajo pravice oni, dolžnosti pa mi!

Marijan Sever:

Majska pesem.

Kvišku, bratje, vse zastave! —
In pod njimi z voljo čvrsto,
strnjeni vsi v eno vrsto,
dvignimo pokonci glave!

Maj pregnal je črno zimo —
Pa še naši naj koraki
vdarijo po trdnem tlaki!
Svet naj čuje, da živimo!

Kdo po smrti zdaj se vpraša? —
V levo, v desno, vsem od kraja,
kakor rožam sredi maja,
solnce zdravje nam prinaša.

V oknih rdé rudeči cveti! —
V srca skriti globočini
se budijo opomini:
Enkrat treba je začeti!

Krepka dlan naj v pest se skrči
in naj vdari . . . in naj vdari!
Njega pa sam Bog obvari,
ki ob njeno silo trči!

Kvišku, bratje, vse zastave! —
In pod njimi z voljo čvrsto,
strnjeni vsi v eno vrsto,
dvignimo pokonci glave!

SUHOR

je zaradi njegovega izvrstnega okusa ter velike vsebine redilnih snovi postal potreben celemu ljudstvu. Če hočete dobiti pravo kvaliteto, zahtevajte povsod samo

ROBAUSOV SUHOR

v originalnem zavoju ter z origin. zapečatnimi znamkami. Te znamke jamčijo za kvaliteto. -- Dobi se povsod!

Ali je to mogoče?

Oblast prepovedala uprizoritev Golouhove »Krise«.

Avstrijski »Prügelpatent« proti slovenski drami!

Kar se je moralo zdeti vsakemu normalno mislečemu človeku nemogoče, to se je zgodilo. Cenzurna oblast je prepovedala uprizoritev Golouhove »Krise«, ki bi se morala vršiti v Ljubljani na predvečer 1. maja v dramskem gledališču.

Oblast je prepoved utemeljila z odlokom, ki ga spodaj v celoti objavljamo. Ta utemeljitev je unikum, kateremu ne najdemo primere v nobenem drugem odloku te vrste. Ona se sklicuje v glavnem na to, da bi uprizoritev razpalila strasti, ker se v IV. sliki slikajo trboveljski dogodki iz l. 1924. To naj bi vznemirilo člane »Orjune«! Da bo izredna modrost cenzorjev očitna, naj takoj pribijemo, da so v knjigi oni dogodki tako postavljeni in predstavljeni, da se iz njih vidi tragedija delavskega in nacionalističnega gibanja pri nas. In ta tragedija je predstavljena iz tako umetniškega in človeškega vidika, da so sami člani »Orjune« priznali pravilnost prikaza in razlage, saj mora biti tudi najekstremnejši nacionalist ginjen v vsem svojem bistvu, ko se v logičnem izvajanju prikaza v V. sliki vidi izročene na kolodvoru skupni tragični usodi i ene i druge — žrtve eni in drugi ropa in nasilja onih, ki so oplenili skupno dobro — domovino. V tem je kriza. — In da so to jasno misel razumeli eni in drugi, priča dejstvo, da je bila »Križa« sprejeta od vseh z odobravanjem. Saj ni »Križa« agitačno in tendenčno delo — ona je pisana z najstrožjim umetniškim merilom in pri objektivni

ocenitvi zgodovinskih naših dogodkov in vzrokov teh dogodkov. Pa vam pride modra oblast in prepoved »Križo« s komodno pretvezo, da bo razburila »Orjuno«, ki se ni prav nič protivila knjigi in se prav nič ne protivi uprizoritvi. Nasprotno!

Ali naj človek še verjame, da je glavni razlog, ki ga navaja policija za prepoved tak, da vsaj oblast verjame nanj. Nota bene: Oblast ni prepovedala samo III. slike, kjer se trboveljski dogodki prikazujejo, prepovedala je tudi V. sliko, v katerem je z najvišjim človeškim merilom prikazana tragedija enih in drugih, prepovedala je sliko, katero uprizoritev bi morali želeči ravno oni, na katere se prepoved sklicuje!

Kaj naj človek reče k tej nepojmljivosti, k temu neverjetnemu reakcionarnemu, v ničemer utemeljenemu činu? Osupniti mora!

V razloge prepovedi ne verjame niti sama oblast. In ona se sklicuje na »Orjuno«, da na njene stroške maskira svojo reakcionarnost!

Tu so bili vse drugi razlogi in vse druge intrige po sredi. To dokazuje dejstvo, da noče oblast videti v »Neznancu«, ki nastopi v IV. sliki, duha v III. sliki padlega Puntarja, nego išče zanj razlago v dogodku iz polpretekla naše zgodovine, ki nima vobče nobene zveze z igro, z bistvom igre, z razvojem celokupnega dramskega dejanja. Naj bi bili vsaj vprašali kakega literata za pojasnitev, pa bi jim bil dokazal, da služi ravno mistični pri-

kaz Neznanca (Puntarja) logični zvezi med III. in IV. sliko!

Toda, kakor rečeno, to so le izgovori, to potrjuje dovolj zgovorno dejstvo, da je oblast z motivacijo, da ako se vzamejo igri ti inkriminirani momenti, izgubi na pomenu in zvezi, prepovedala kratkoma celo dramo! Ali je svet že doživel kaj podobnega, da bi cenzurna oblast prepovedala celo dramo iz takorekoč umetniško estetskih ozirov, z ozirom takorekoč na umetniški renome igre?!

Bogme, to slavo si je stekla naša oblast. Ali nam služi to samo v dokaz, da se je igro pravzaprav prepovedalo zaradi tistih njenih delov, ki se po zakonu, pa če se ga še tako obrača, ne more prepovedati. Kdo je imel interes na tem, se bo izvedelo.

Ta ukrep mora razburiti vse, ki pošteno in svobodno mislijo.

Zato smo prepričani, da bodo proti temu strašnemu reakcionarnemu činu, ki se je vršil po »Prügelpatentu« iz l. 1850, po zakonu iz najtemnejše Metternichove avstrijske dobe!

To poglavje ostane neizbrisno v naši politični in kulturni zgodovini, ako ga ne bo oblast vsaj v zadnjem trenutku sama izbrisala!

Uprizoritev »Krise« prepovedano. — »Svobodaši« in ves slovenski proletarijat, na noge!

24. aprila 1928, ravno za osemletnico Zaloške ceste, nam je oblast prepovedala uprizoritev slovenske socialne drame »Križa«. Kljub vsej reakcionarnosti današnjega režima nismo mislili, da je tako reakcionarno črn, da nam bo za predvečer 1. maja prepovedal delavsko predstavo.

Vse kulturne organizacije smo že pozvali, da podpišejo resolucijo, ki zahteva uprizoritev »Krise«.

1. maja je treba po vseh krajih najodločneje protestirati proti temu reakcionarstvu in zahtevati

svobodo tiska in govora in odpravo cesarsko-kraljevega

Franc Jožefovega Prügelpatenta iz l. 1850.

Najizdatneje pa bomo protestirali proti črni reakciji, ako organiziramo delavke in delavce v »Svobodo«.

Zato razpisujemo te-le nagrade:

Kdor pridobi od 1. do 31. maja 5 članov »Svobode« s plačano pristopnino in enomesečno članarino, dobi v darilo broširano knjigo »Križa« s. Golouha!

Za 10 članov v platno vezano »Križo«!

Za 25 članov v usnje in z zlato obrezo vezano »Križo«!

Pristopne izjave naročite pri centrali »Svobode«, Marxov trg 2/II, isto tam jih obenem s pristopnino vrnite!

V mesecu maju pridobimo 1000 novih članov »Svobode« — organiziranih bojevnikov za svobodo delavskega razreda!

V državi je reakcija. Mi pa zahtevamo svobodo. Zato organizirajmo proletarijat v »Svobodo«!

Za delavski oder »Svobode«: Bratko Kreft, režiser. — Za centralo »Svobode«: Štukelj Ciril, preds.

Ljubljana, dne 24. aprila 1928.

Pečat reakcije.

24. april 1920 — 24. april 1928. Čuječa oblast za mir ljubljanskih občanov je prepovedala »Križo« s sledečim odlokom:

Pov. br. 596/1. Ljubljana, 24. IV. 1928.

Delavski telovadni in kulturni zvez »Svoboda« v Ljubljani, v roke t. č. predsednika gospoda Cirila Štukelja v Ljubljani, Gradišče 2.

Na osnovi § 3 ministrske naredbe z dne 25. novembra 1850, drž. zak. št. 454 in na osnovi zakonjene naredbe poverjenstva za notranje zadeve z dne 3. II. 1919, Uradni list z dne 8. III. 1919, št. 391/40 se iz razlogov javnega reda in miru prepove, da bi dramski odsek naslovljenega društva dne 30. aprila 1928 v Narodnem gledališču v Ljubljani uprizoril socialno dramo »Križa« (spisal Rudolf Golouh, založba »Delavske Politike« Maribor, tisk Ljudske tiskarne v Mariboru).

Razlogi:

III. slika je v celoti nedopustna. Uprizorjena namreč dogodke z dne 1. junija 1924 v Trbovljah in sicer na tak način, da mora vsak gledalec, ki so mu znani ti dogodki, spoznati, da gre za te izgrede. V interesu javnega reda in miru je, da se ti dogodki ne uprizorijo na gledaliških odrih, ker bi se z njihovo uprizoritvijo na novo razpaljale strasti, ki so dovele do tolikšne nesreče.

Nedopusten je nadalje IV. prizor. IV. slike s sceničnim navodilom na koncu III. prizora iste slike. Ta prizor je namreč nekaka apoteoza atentatorja ter se nanaša očitno na znani atentat iz naše politične zgodovine poslednjih let s tem prizorom se hvali zločinski dejanje, z njim se vsaj posredno tudi poziva na taka dejanja, kar je v očitnem nasprotju s kazenskim zakonom.

Nedopusten je tudi III. prizor v V. sliki, ki je nadaljevanje III. slike. Poleg tega ta prizor brez III. slike nima zveze in pomena.

Ker je z ozirom na navedeno nedopustna uprizoritev bistvenih delov te drame, brez katerih tudi ostali deli drame izgube svoj pomen, je treba njeno uprizoritev v celoti prepovedati.

Proti tej razsodbi je dopustna pritožba na Velikega župana ljubljanske oblasti, ki jo je tekom 14 dni po dostavitvi tega odloka tuudno vložiti. Pritožba nima odločilne moči.

Polijski komisar: (podpis nečitljiv!)

»Roka pravice«

socialna drama pisatelja Angela Cerkvenika, se bo 30. aprila zvečer predvajala v ljubljanskem Narodnem gledališču, če v tem času oblast ne bo preklcala prepovedi uprizoritve »Krise«. Drama prikazuje današnje korupcijo, nezavedno proletarce, uradniško koristolovstvo, sistem

LEO SILA:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš.

11

On jo začne klicati, jaz pa se skrijem. Dekle pove takoj, kje je ključ hišnih vrat. Po dogovoru sem sezul čevlje in se splazil jaz v hišo. Moral sem tiho, da ne zbudim gospodarja. Ker sicer bi bilo po meni in po dekli. Zato niti govorila nisva. Kar legla sva. Že dolgo ni bil pri njej. Čakala ga je . . . Čez teden smo se sešli v gostilni. Vsi trije. Pa ji reče on: »Kdo pa je bil prejšnjo soboto pri tebi?« Osorno, ježno. Samo na videz.

»Kaj boš vprašal?« pravi ona in se nesramežljivo nasmehne. »Ti!«

»Jaz?« . . .

Nisem vzdržal več smeha. Pri moji duši, pri moji krščanski duši, ali veš, da do takrat ni vedela, da sem jaz spal pri njej in ne njen fant? Smejali smo se vsi trije. Sprva se je sicer nekam zvižala in je skušala biti čemerna. Toda to je bilo potrjeno, igrano. Žensko je treba poznati. Všeč pa ji je končno vendar le bilo, da je izmenjala . . .

Malo je postal. Leo ga je poslušal mirno. Brez vsakega izraza. Niti nasmehnil se ni, niti izpregovoril.

»Take so pač ženske! Čakajo, da prideš. In vi gospodje ste tako čudni, da jih na vse načine povzdiguje, tisoč besedi izpoveste. Kakor otrokom. Kako ste nerodni, študirani ljudje! Včasih vam zmešajo knjige vso pamet. Vsaka ženska na tistem misli: Pridi, pridi! Vzemi me! Uživaj me, da te bom uživala tudi jaz . . . Tako mislim vsaj jaz,

ker tako me je izučilo življenje.«

»Da ni ničesar drugega? . . .«

Leonov glas je drhtel.

»Ničesar. In dokler si mlad, je to dovolj. Veliko! Hej, Leo . . . saj jih je dosti. Saj ni samo ena na svetu!«

Matjaž je zažvižgal veselo poskočnico. Konj je zakašljaj. Leo je stopil na prag, med vrata. Hotel je že oditi. Matjaž pa ga je zadržal.

»Leo . . . nekaj bi te prosil!«

Leo se je obrnil.

»Če bi mi napisal lepo pismo . . . ti to znaš. Tako, da bi se rimalo. Imel sem par prepisov iz tiste knjige, kjer so taki dopisi, pa sem jo zgubil. Eni deklini bom pisal. Pa bi rad, veš tako, da bi bilo . . . lepo. Ampak po naše, preprosto, da bo izgledalo kot moje . . .«

Leo se je nasmehnil.

»Ali ni časa še jutri?«

»Pojutrnjem je že sobota. In v nedeljo bi rad poplesal z njo.«

»Saj je še jutri čas. Če jutri oddaš na pošto, v soboto dobi in v nedeljo lahko pride. Danes nisem razpoložen. Jutri zjutraj sestavim in ti prinesem.«

»Leo, ni treba nikomur nič praviti. Smejali bi se!«

»Nikomur! Lahko noč!«

Matjaž si je zmanil roke, ko je Leo izginil izpred vrat. Veselil se je, da mu bo pomagal iz zadrege. Zakaj, Leo bo sestavil lepo pismo in dekle bo kar zijalo, ko ga bo sprejelo. Ta misel, to veselje je bila Matjaževa večerna molitev. Stegnil se je na pol oblečen na posteljo. Jutri bo treba

zgodaj vstati. Ne izplača se, da bi se človek slavlil. Nekaj minut spanja se prihrani pri tem . . . Lahko noč!

4. Noč.

V sobi je bilo vse mirno. Brat je spal široko razodet. Dihal je komaj glasno. Leo je oprezno priprl vrata, da ni vzbudil ropota. Ne vzdramil bi ga rad. Godrnjal bi. Skozi okno je padala mesečina ravno na njegovo posteljo, ki je stala ob oknu. Stopil je k oknu, se naslonil nanj in prisluhnil utripanju noči. Vse je bilo tako skrivnostno tiho. Le iz daljave, tam iz tistih od noči temnih trtnih hribov, je tajnostno klopotalo. Daleč naokoli je odmevalo kot zvon. V raznih glasovih. Mladost, naglo, težko in staro. Klopotci so peli svojo pesem, pesem sredi noči kot zaljubljeni vagabundi, ki so se nekoč klatili s kitarami po svetu. In vmes tu pa tam kot težak akord — lajanje psov. Daljno, klicajoče, zategnjeno . . .

Pod Leonom se je razprostirala dolina travnikov in njiv. Tam doli proti gozdnatim hribom se je ob vitkih telesih jelš, svojih prijateljic in čuvajev, vil potok. Iznad hiš, ki so počivale v tistem spanju, so se dvigale visoko vzravnane palme. Če je zapihal veter, je zašušljalo in tu pa tam se je oglasil za trenutek vzdramljen ptič. Tam daleč nekje, kdo ve, v kateri vasi, se je oglasila ponočna pesem. Fantje, ki so stopili po delu še po vasi, da se javijo dekletom, da pojeze malo stroge in zaspene očete in matere. Veselo, na dolgo, kakor da je brez konca. Nekaj tajinstvenega, skoraj žalostnega, je v tem zategnjenem petju kmečkih fantov.

(Dalje prihodnjič.)

»roke pravice«, ki je posegla tudi po »Krizi«. Drama je ravnotako zanimiva in primerna za delavsko predstavo. Za njo veljajo vstopnice, kupljene za »Krizo«. »Svoboda« se je tako dogovorila z Narodnim gledališčem, da ne ostane ljubljansko delavstvo brez delavske predstave na predvečer 1. maja.

Ljubljansko delavstvo in Golouhova »Krizo«.

Kako se je delavstvo Ljubljane in okolice zanimalo za uprizoritev »Krizo«, pri kateri nastopa nad 80 ljudi, je najboljši dokaz to, da so bile vstopnice razen stojišč razprodane že 24. aprila, to je na dan, ko je policija poslala svoj odlok prepovedi 6 dni pred uprizoritvijo. Pozivamo vse kulturne, strokovne in politične organizacije, da skupaj s »Svobodo« protestirajo proti temu

koraku in tako pozovejo oblasti, da delo dovolijo uprizoriti, saj je izšlo v knjigi že lani ter je bilo tako od državne oblasti dovoljeno.

Poziv vsem igralcem »Krizo«.

Ker še prepoved ni končno objavljena, moramo s svoje strani biti popolnoma pripravljeni na uprizoritev. Vaje se vrše naprej, kot je bilo določeno. Tudi generalna se bo odigrala v vsej začetni opremi. Zato se ne dajte begati od nikogar, ampak pokažite, železno disciplino in red. Vsi, ki so bili v nedeljo pri vaji v Narodnem gledališču, morajo zopet priti k generalni v nedeljo 29. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v delavskih oblekah. Generalna je za nas že kot predstava. To velja za vse slučaje. Zato skrbite vsi, da bo nastopajoča množica zopet polnoštevilna. — Za vodstvo Del. odra: Bratko Kreft.

Proslave 1. maja v Sloveniji.

Ljubljana.

Vsem sodrugom in sodružicam v Ljubljani in okolici priporočamo, da se udeležijo v polnem številu majniškega shoda in vseh majniških prireditev, kakor javljeno. Na predvečer 1. maja in na 1. maja vsi na plan!

Maribor.

30. aprila akademija v Unionovi dvorani.

1. maja. Budnica. Sprevod od »Ljudskega doma« (se formira od 9. in pol do 10. ure), kamor pridejo posamezne skupine iz svojih okrajev. Ob 10. uri shod na Rotovškem trgu. Popoldan veselica v Studencih. Odhod od Ljudskega doma ob pol 15.

Celje.

Sodruzi in sodružice!

Združene socialistične organizacije vas pozivajo, da se pripravite na proslavo prvega maja ter da se vseh prireditev polnoštevilno udeležite. Program proslave je sledeči: Na predvečer socialistični prosvetni večer z bogatim sporedom v Narodnem domu. Pričetek ob 20. uri. Na dan prvega maja ob 5. uri zjutraj budnica po mestnih ulicah. Ob 9. uri manifestacijski shod na Dečkovem trgu. Govoril bo sodrug Alojz Sedej, podpredsednik Delavske zbornice. Pred in po shodu obhod od gostilne »Jugoslovani« v Gaberju po glavnih ulicah do »Zelenega travnika« kjer bo razhod. Pri prireditvah sodelujejo pevski in dramatični odsek »Svobode« ter železničarska godba. Sodružice, sodrug! Praznujmo dostojno naš proletarski praznik! Živel Prvi Maj!

Šoštanj.

Spored prvomajske proslave. Dne 30. aprila ob 21. uri v Zadržnem domu dva igrokaza: »Eno uro doktor« in »Ponesrečena glavna skušnja«. Vstopnina 5 Din za osebo. — Dne 2. maja ob 5. uri budnica, ki jo priredi delavsko godbeno društvo »Zarja«. Ob pol 9. uri zbiranje ob-

činstva pred Zadržnim domom ter ob 9. uri obhod po mestu z godbo in zastavo na čelu. Ob 10. uri javen ljudski shod v dvorani Zadržnega doma z dnevnim redom »Politični položaj in delavstvo.« Poroča član socialistične stranke iz Maribora. — Popoldne ob 15. uri ljudska veselica v prostorih Zadržnega doma z godbo, petjem in plesom. Vstopnina 5 Din za odraslene osebe.

Zalog.

Prvi maj se bliža in tukajšnji sodruzi in sodružice se pripravljajo, da ga bodo dostojno proslavili. V to svrhu se bode vprizorila v dvorani g. Požarja v nedeljo, dne 29. aprila, ob 16. uri Gorkijeva drama »Na dnu«. Vprizorila se bode na ta dan zato, ker jo je radi nepremostljivih ovir nemogoče vprizoriti na sam predvečer 1. maja, in potem pa tudi zato, ker vlada pri nas veliko zanimanje za našo izvirno dramo »Krizo«, katero bo vprizoril ljubljanski »Delavski oder« v dramskem gledališču. Glede 1. maja se je na sestanku sodrugov iz poljske in dobbrunjske občine sklenilo sledeče:

Vsi sodruzi in sodružice, ki bodo šli 1. maja v Ljubljano, naj se zberejo v tovarniškem gozdu na Vevčah. Točno ob 7. uri zjutraj gremo odtod po glavni cesti skozi Polje do Fužin, kjer nas bodo v grajskem parku čakali sodruzi iz Dobrunj in Bizovika. Od tu odidemo točno ob pol 8. uri, ker v Mostah moramo biti že ob četrti na 9.; tu se sformiramo v večji sprevid, ki bo z godbo na čelu odkorakal proti centru Ljubljane.

Sodruge in sodružice pozivljamo ponovno, da se zberejo v čim večjem številu in točno ob določeni uri in določenem mestu. Sodruge-kolesarje prosimo, da okrase svoja kolesa z rdečimi zastavicami, ker oni bodo tvorili svoj poseben kolesarski oddelek.

Moji spomini na majske proslave v Trstu.

Piše A. B.

Obhajamo deseto leto po krvavi svetovni vojni, ki je mejnik med onim, kar je bilo in tem, kar je danes. Velikanska razlika je med tedaj in sedaj. Samo eno je isto in to je: borba proletarijata za osvoboditev izpod kapitalističnega jarma ali — vsaj za nekoliko boljše človeško življenje se bje slej kot prej, — samo pod nekoliko drugačnimi pogoji in pod nekoliko drugačnimi prilikami. Prvi majnik je postal simbol teh bojev in vsak razredno zaveden proletarec visoko posevčuje praznik prvega majnika, katerega ni nobena cerkev postavila, ki pa ima mnogo višji pomen ter zvišnejši cilj, ker praznik sam sebi ni namen. Vsak delavec, najsi bo ročni ali duševni, ve ceniti pomen prvega maja, ako je zaveden. In kateri je zaveden? Zaveden je vsak oni, ki se zaveda, da je izkoriščen, da se godi krivica in hoče ter ima trdno voljo, osvoboditi se s pomočjo njegovih ravno tako zatiranih tovarišev. Nezaveden delavec nima nobenega cilja, on sicer čuti, da trpi, on stoka ter tarnja, da ima n. pr. premajhno plačo, s katero ni mogoče živeti, niti hitro umreti — ampak polagoma. Toda tak proletarec zanka razredno boj, ker se mu izmika ter se raje vrže v strašno resignacijo, ki je mnogo huja, kot vsaka razredna borba, ker ona pomeni — obup!

Proletariat se je moral v prvem ter drugem desetletju — od leta 1889, ko je bil na kongresu Internacionalne uvedeni prvi maj kot praznik dela — bojevati za prvi maj, ker so mu kapitalisti pripisovali še večji pomen, kot proletarijat sam. Mnogim sodrugom so bila vrata na drugega maja zaprta v tovarno ali delavnico.

Še težje je bilo z železnico, ki služi široki javnosti. Spominjam se še, kako zaničljivo se je n. pr. naš bivši ter že dolgo pokojni načelnik postaje Trst izrazil, ko so prišli prvi zaupniki k njemu ter mu javili, da bodo prvi maj z ostalim delavstvom praznovali. Seveda je bilo treba led prebiti, bilo si je treba prvi majnik vzeti, sicer ne bi imelo tiste vrednosti, kot jo ima. Toda naš načelnik in z njim neštevilni predstavniki kapitala so se morali vdati in vsako leto je šla stvar bolj gladko.

Zadnja leta pred vojno smo se že prav na prijateljski način pomenili z g. načelnikom, kako in kaj. Za prvi maj smo mu pustili od približno 600 mož samo 5 čuvajev radi ognja in pa 3 moše za pokvarljivo blago. Vse drugo je bilo prosto. Z velikanskim veseljem ter z nestrpnostjo je delavstvo pričakovalo prvega maja. Nobenega cerkvenega praznika se ni stalo in mlado tako veselilo, kot tega najnovejšega. Saj pa tudi noben praznik ni bil tako popoln. Seveda je bilo v velikem mestu še vedno veliko ljudi, ki so bili obdani s kitajskim zidom konservativnosti in tako je n. pr. neka stara ženica tarnala, češ, da si ne more niti ene zemljice kupiti! Toda to ostalega delavstva prav nič ni

„RADION“

pere sam
in beli kot solnce!

Dasi smo se s sodrugi iz Dobrunj že dogovorili glede popoldanskega izleta v Sostro k »Grešniku«, vendar se bomo glede programa natančneje porazgovorili s sodrugi iz Dobrunj in med seboj na dan prvega maja zjutraj.

Torej na dan 1. maja, tega edinega pravega delavskega praznika, vsi v Ljubljano, popoldne pa v Sostro k »Grešniku«!

Prvomajski odbor.

Zabukovca.

Spored prvomajske proslave. Delavci razrednih organizacij praznujejo letošnji Prvi maj po sledečem sporedu: Na dan Prvega maja se zberejo rudarji državnega rudokopa v Zabukovcih ob pol 9. uri dopoldne pri gostilni Iv. Malus, nato odhod z društvenim praporom »Svobode« skozi Griže v Megojnice v gostilno Iv. Corej, kjer se bo ob 10. uri vršil shod. Po shodu prosta zabava.

Kropa.

Proslava 1. maja. Dne 30. aprila zvečer ob 9. uri zažiganje kresa na »Špiku«, razsvetljava z bengaličnim ognjem v prostorih podružnice in pri vseh sodrugih. — 1. maja zjutraj ob 4. uri budnica po trgu, odsek pevskega društva »Svobode« zapoje na trgu Zbujenje duhov, Delavski pozdrav in Pesem o delu. — Ob 9. uri dopoldne zborovanje v društvenih prostorih in koncert pevskega odseka. — Popoldne ob 2. uri zbiranje na trgu, nato skupni izlet v naravo. Delu čast in oblast!

motilo, ki je imelo samo posmeh ter pomilovanje za tistih dvesto omejenih ljudi.

Na dan prvega maja je bilo seveda vse praznično razpoloženo. Po nas, večinoma južne železničarje, ki smo stanovali na severozapadnem delu mesta, je prišla močna godba socialistične mladine, v Rojan. Tam smo jo najprej malo pogostili; medtem se je zbirala množica in za tem smo odkorakali na vzhodno-južni del mesta — navadno na dirkališče Montebello ali na Trg Donadoni. Tam so se vršili paralelno trije shodi, in sicer za sodruge italijanske, slovenske in nemške narodnosti. Seveda se je udeležilo italijanskega shoda vedno največ ljudi, in sicer po več tisoč, ker so tam bili vedno taki govorniki, ki so uživali velik ugled, včasih celo svetovni.

Spominjam se, da nas je najmanj dvakrat posetila sodružica Rusinja Balabanova, ki je obvladala mnogo jezikov. Pa tudi domači voditelji, kakor s. Pittaci, Oliva, Chiussi, so imeli privlačnost. Potem, ko so se shodi končali, se je vršil sprevid po glavnih ulicah, skozi mesto do Glavnega trga, kjer se je povorka razšla. Policija je bila sicer konsignirana, toda ona je bila skrita in se ni pokazala brez prav posebne povoda, tako da ni bilo na vseh ulicah niti enega moža v uniformi. Saj pa tudi ni bilo potrebno! Delavci so znali sami red vzdrževati.

Leta 1912 je bil nek incident, ko je korakalo nad 30 tisoč ljudi po ulici. S Stare mitnice so naenkrat padli z nekega balkona koščki zemlje na delavstvo, kar je po-

Prevalje-Leše.

Socialistična Stranka Jugoslavije, krajevna organizacija Prevalje-Leše, priredi proslavo Prvega maja po sledečem sporedu: 1. V pondeljek, dne 31. aprila ob 7. uri zvečer bakljada z godbo z Leš na Prevalje. Nato svira godba pred Zadržnim domom na Prevaljah. Po končanem sviranju skupni odhod na Leše. 2. V torek, dne 1. maja ob 5. uri budnica. 3. Ob 7. uri zbirališče pred Konzumnim društvom na Lešah. 4. Ob pol 8. uri odhod z godbo z Leš mimo Prevalj naproti Guštanjem. Nato skupno nazaj pred Zadržni dom na Prevalje, kjer se vrši ob 9. uri slavnostni shod. 5. Popoldne ob 3. uri zabava in ples v gostilni pri Osojniku na Lešah. Vstopnina za osebo 2 Din. V slučaju slabega vremena odpade vsa proslava in se vrši samo shod ob 3. uri pop. v gostilni pri Osojniku na Lešah. Delavci, trpin, na praznik dela vsi na plan, da bo naš obhod polnoštevilni! — Vsak delavec, vsaka delavka naj se udeležijo proslave praznika dela! — Živel 1. maj! — Odbor.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjic. — Uprava.

vzročilo skupno razburjenje. Seveda so bile šipe dotičnega lokala takoj v kosih.

Popoldne se je zbralo vse, staro in mlado, ženske in moški, kar socialistično čuti, na gotovem prostoru, večinoma na prostem. Tam je bila veselica. Ljudje so si večinoma seboj prinesli jedi in pijače, sicer pa je Delavsko konzumno društvo priprljalo cele vozove provijanta. To so bile veselice, katerih nikoli ne pozabim. Vlada-lo je med delavstvom navdušenje in kar je posebnega pomena: vladala je absolutna solidarnost, prijateljstvo ter medsebojno zaupanje, vladala je prava ter pristna proletarska ljubezen med vsem delavstvom, seveda mislim vedno le na tisto, ki je bilo razredno zavedno. Programatičnih razlik ni bilo. Bili so tu in tam manjši spori, toda na zunaj je bil proletarijat absolutno enoten in nikomur ni bilo treba misliti na kakšne »enotne fronte«, ker delavstvo je imelo samo enega sovražnika, kot ga ima še danes, in to je kapitalizem. Mi smo tudi lepo napredovali. Od dne do dne smo bili močnejši in če bi bilo šlo tako naprej — in šlo bi bilo gotovo, če ne bi prišla vojna, ki na žal ni našla še proletarijata dovolj močnega — bi bili mi mnogo mnogo dalje, kot smo danes. Z ozirom na današnje razmere bi si človek tiste čase skoraj željal nazaj, dasi to ne bi bilo umestno niti potrebno, ampak bilo bi potrebno, da se neha z doktrinami ter raznimi eksperimenti, s katerimi se ne pride samo naprej, ampak nazaj v — pogubo!

Živel Prvi maj!

Slabokrvni, suhljati, izstradani hišni posestniki protestirajo . . .

Nam ne upada pogum!

Svetovno vojno je potreboval imperialistični kapitalizem, ki se je organiziral po posameznih državah pred vojno v konkurenčne politično-kapitalistične kolose. Ekspanzivna tendenca nespravipljivih kapitalističnih imperijev je dovela do svetovne vojne, v kateri je bilo glavno vprašanje ali zmaga srednjeevropski kapitalizem ali pa kapitalizem velike antante, to je v prvi vrsti Anglije, Zedinjenih držav in Francije, ki so hotele zatreti gospodarsko-konkurenčni razvoj Nemčije, ker je posegal v kapitalistično sfero teh svetovnih držav. Svetovna vojna torej ni bila narodno osvobodilna, ne socialna, marveč strogo kapitalistična akcija za prvenstvo na svetovnem trgu, za gospodarsko oblast nad vsem, kar je že bilo v okrilju teh kapitalističnih herojev in kar bi bilo še podjarmiti.

Kakor ima vsaka vojna zle posledice, tako jih je imela tudi svetovna vojna. Z zmago velike antante se je fingirani kapitalizem koncentriral le še bolj v državah velike antante, zlasti v Zedinjenih državah, ker so bile kapitalistično najmočnejše ter so zalagale druge države z denarjem in krediti. Velika antanta je v vojni zmagala s takim ugodnim uspehom, da je bila po vojni v stanu diktirati mirovne pogoje in spraviti s tem vse svoje dolžnike v popolno gospodarsko odvisnost in je zato premaganim državam zabranila tudi vsakršno oboroženo silo, kateri se pa sama ni odrekla.

Z verzajlsko mirovno pogodbo in raznimi dodatnimi pogodbami so bile države oropane samostojnosti, podrejene nadzorstvu velike antante, in s tem je bila ustvarjena podlaga, da je kapitalizem velike antante gospodarsko zavojeval oslabiljene države ter jel organizirati močnejši in solidnejši kapitalizem, kakor smo ga imeli pred vojno. Povojni kapitalizem torej ni oslabil, samo koncentriral se je in mi moremo smatrati ta preobrat v kapitalistični družbi kot jako važno fazo v razvoju kapitalistične družbe, kateri mora slediti že v doglednem času faza socializacije.

Ni pa rečeno s tem, da je socializacija človeške družbe sad, ki bo dozorel in padel brez boja, brez naše duhovne priprave v roke človeške družbe. Tako mnenje bi bilo

krivo, tembolj krivo, ker mora delovni razred, če hoče kdaj biti mandatar socializma, socializem razumeti, socialistično čutiti in misliti. Prerojenje v nas samih se mora izvršiti in to prerojenje moramo v prvi vrsti pospeševati, če hočemo prav razumeti in izvajati misijo, ki jo nam nalaga zgodovinski razvoj.

Socialistični pokret je moral po vojni res prestati težke preizkušnje. Med delavstvo je poslala buržuazija najrazličnejše agente provokaterje, ki so hoteli sejati med delavstvom razkol z ozirom na taktična vprašanja. Če pa opazujemo danes delovanje teh poslancev kapitalizma, pa že tudi pri nas jasno vidimo, da je pri vsej sovražni agitaciji opaziti samo en namen, to je, cepiti delavske sile politično, strokovno, kulturno in gospodarsko v interesu nekega, namreč kapitalistične buržuazije, da lažje vrši svojo konsolidacijo in nas ropa političnih in socialnih pravic.

Vsi vemo, da je delavski razred samo eden, da je socializem samo eden; vemo dalje, da delavstvo pravilno razume delavski socialistični pokret, da zahteva združitev vsega proletarijata in vseh socialističnih sil v naši socialistični stranki, kar nam daje jamstvo za naše pravilno stališče in nas navdaja z vero, da smo na pravi poti. Na to vlogo v delavskem gibanju se ne more sklicevati noben pokret, ki dela po nalogi te ali one meščanske stranke, te ali one tuje sile, ki zasleduje pač druge sebične politične interese, ne pa interesa socializma.

Nobenega povoda torej nimamo, da bi se bali bodočnosti. Nobenega strahu nimamo za bodočnost, ker nam daje zgodovina prav. Niti za las ne odstopimo s svoje poti, ker vemo, da je bodočnost naša.

Zaraditega, pravimo, nam ne upada pogum. Buržuazija in nje apostoli, ki sejejo razkol med delavskimi vrstami, bodo razočarani, ko jim delavstvo pove v brk, da je dovolj vseh kameleonskih iger na račun nesloge delavstva. V tem prepričanju, sodrugi in sodružice, zakličemo in zaprisežemo vsi:

Nam ne upada pogum; pač pa pojdemo v boj še odločneje za konsolidacijo delavstva v Socialistični Stranki Jugoslavije!

Vstajenje.

Krist je vstal — Aleluja!

Kaj danes ne čutite množic dvatisočletnih, ki z novim duhom pojejo prozete:

Hosana proleťu!

Ne vidite ognja v pekočih očeh, ne sile skrivnostne, ki prsi jim dviga, besede radostne, v srce vam vžiga: Pogum?

V sleherni dušo prodri hrepenenje prerojenje do novih nebes: Prolet vstani!

Octave Mirbeau:

Dva odlomka iz romana Sebastian Roch.

I.

Čutim neke vrste neprijetnega sožalja napram temu ljudstvu, natrpnemu po neverjetnih brlogih, ki se je, radi ubite mu verske morale in množice zakonov, vdalo živalski toposti. Je li še kje smela in ognjapolna mladina, ki zna misliti, ki zna ustvarjati, ki se hoče osvoboditi in ki bi bila sposobna osvoboditi tudi ljudstvo od težkih, zločinskih in duhomorilnih rok duhovščine, ki leže na njem, kakor strahotna mora? Mladina, ki bi brez ovinkov nastopila proti morali, ki jo je postavil duhovnik in proti zakonu, katerega ščiti žandar, ta nerazdružni del duhovnikov, in bi odločno zaklicala:

»Hočem biti nemoralna, hočem biti uporna!«

Samo to bi še rad vedel.

II.

Ves dan je vladalo v Pervencheres-u razburjenje. Cele skupine potrjenih novincev, rekrutov, ki so si ponosno zataknil štampilje svojih žrebcev za klobuke, nosili pisane trakove in trobojne kokarde, so se potepale po ulicah in pele patrijotične pesmi. Med njimi opazim nekega fantina, ki je bil sin viničarja mojega očeta in ga vprašam:

— Čemu pa poješ?
— Ne vem! Kar tako... pojem!
— Ali se ti tako zelo dopade, da moraš k vojakom?
— Ne, gotovo ne!... Ali, pojem, ker tudi drugi pojejo.

— Zakaj pa drugi pojejo?
— Ne vem... to je pri nas tak običaj, kadar so fantje potrjeni za vojake.

— Veš li pravzaprav kaj je Domovina?

On zija vame ves osupnjen. Očividno še ni nikoli v svojem življenju o tem razmišljal.

— No torej, dečko moj, Domovina, to so dva ali trije lopovi, ki so si prisvojili pravico, napraviti iz tebe nekaj, kar je manj vredno od človeka, manj vredno od živali, manj vredno od bilke na polju: navadno številko!

In da bi mogel svoje dokazovanje bolj živo predočiti, sem mu brzo odtrgal številko, nadrgnil z njo njegov kmečki nos in nadaljeval:

— To se pravi, radi nekih, njihovih spletk, katerih ti ne razumeš in ki se tebe ne tičejo, te odtrgajo od tvojega posla, od tvoje ljubezni, ti vzamejo svobodo, ti vzamejo življenje... Ali razumeš?

— Morda res...

Vendar me ni dalje poslušal tem običaj, kadar so fantje potrjeni v vojski: kmečki nos in nadaljeval:

terim sem mahal po zraku in je boječe zaprosil:

— Vrnite mi številko, prosim, gospod Sebastian!

— Ali ti je toliko do te številke?

— Kako pa!... Seveda mi je... Dal jo bom v okvirček in jo obesil pri moji postelji, poleg spominske slike na moje prvo sv. obhajilo.

Vrнем mu jo. Vesel si jo spet zatakne za klobuk, steče za svojo skupino in poje naprej.

Zvečer sem ga zopet videl. Bil je pijan kot goba, v rokah je držal narodno zastavo, ki se je vlekla za njim po blatu...

Za delavske žrtve potresa v Bolgariji.

Katastrofalni potres v Bolgariji je povzročil velikanske žrtve: na stotine je mrtvih in ranjenih, tisoč so brez strehe; hiše so porušene, imetje upropaščeno. Mesto Plodiv in mnogo vasi je pretvorjeno v kup razvalin.

Med žrtvami se nahaja tudi veliko število proletarcev, katere je ta katastrofa najhujše zadela. Oni stanujejo sedaj pod milim nebom na poljih, izpostavljeni vsem vremenskim neprilikam ter mrazu. Njim je kar najhitrejša in najobilnejša pomoč nujno potrebna.

Radi tega pozivamo vse delavce in socialiste, vse proletarce širom cele zemlje, da priskočijo na pomoč proletarskim žrtvam potresa v Bolgariji.

Sodrugi! Pokažimo tudi pri delu svojo internacionalno delavsko solidarnost! Izvršimo svojo proletarsko in socialistično dolžnost!

Nabrani denar naj se odpošlje takoj strankinemu blagajniku, sodr. Negoslavu Iliču, Beograd, Makenzijeve 3. Izvršilni odbor bo ta denar odposlal takoj bratski Socialdemokratski stranki Bolgariji, da ga razdeli po svojem najboljšem predvarku.

Sodrugi! Na Prvega maja naj vsak po svoji možnosti doprinese svoj skromni obolus za svoje v nesreči se nahajajoče bolgarske sodruge! Za nje ne bo to samo stvarna pomoč, nego tudi uteha v tej nesreči!

Beograd, 25. IV. 1928.

Izvršilni odbor
Socialistične stranke Jugoslavije.

Edmund Wengraf:

Osemurnik.

Osem ur določi si za delo,
osem ur v pouk in razvedritev;

Osem ur se spati bo hotelo:
ostali čas porabi za molitev!

* Ure in zlatnino na mesečne obroke brez povišanih cen. Ilger, Maribor, Gosposka ulica 15.
* Gozjerji, lahki, poltežki in original, kakor tudi nad 30 modelov promenadnih čevljev, nudi Karo, Koroska cesta 19.

KRUH iz Prve delavske pekarnice v Ljubljani
STAN IN DOM

ostane dolgo časa svež, zato je pravi družinski kruh. Posebno pripraven je za turiste, izletnike in sploh za potovanja. — Zahtevajte ga pri vsakem trgovcu.

Dnevne novice.

Če si socialist, živi socialistično! Zavedaj se, da ti je vsak človek brat, sestra! Sluga ni več kot si ti, pa tudi manj ne. Tvoj sodelavec, tvoj tovariš je, ki mora z isto ljubeznijo doprinesati žrtve, žrtvovati zlasti svojo sebičnost v dobrobit splošnosti — družbe. Sele tedaj začenjati biti socialist, ko nesebično priznaš to načelo.

Kapitalizem pozna sužnje, socialist pozna sobojevnike. Sobojevniki so pa tovariši. Zato ne smeš nikdar nikogar žaliti, ga prezirati, ki spada po svojem družabnem položaju ali prepričanju v tvoje vrste, ker suženjstvo in predbacivanje žaljavih rok in trdega kruha ni socialistično.

Beli gardist Wrangel umrl. V Bruslju je dne 25. aprila umrl znani general Wrangel, ki je zbežal s približno 20.000 vojaki v Jugoslavijo, potem ko je bila njegova vojska od rdeče armade poražena. Wrangel je bil orodje ter up evropske reakcije, ki ga je angažirala ter podpirala, da bi v njenem imenu ter na njen račun uničil ruski boljševizem. Sedaj je končal, medtem ko je svojo armado pred par leti likvidiral.

Strahopetni Horthy! Vse proslave Prvega majnika na Madžarskem so prepovedane. Policijski predsednik v Budimpešti objavlja, da se med 27. aprilom in 2. majem ne dovoli nobenih shodov niti manifestacij. Policija sicer s svojo silo lahko prepove in prepreči javne nastope, ne more pa delavstva prisiliti, da bi na prvega maja moralo delati, ako samo noče. Sicer pa se mi temu nič ne čudimo.

Nemški tajni umori. V Stettinu se vrši te dni proces proti nekaterim organiziranim morilcem, ki so v mnogih slučajih izvrševali s pomočjo oblasti tajne umore nad osebami, ki so bile nemškim fašistom na poti. Sličnih procesov je bilo že več, na katerih so prišle strašne stvari na dan, ki nikakor ne dalejo čast visoki nemški kulturi. Neki stotnik Wolf je sedaj nastopil proti svojemu predpostavljenemu generalu v Povelju, ki je dajal povelja, vse neljube osebe odstraniti. To so bili oficirji nemške državne brambe, kakor se sedaj nemška armada imenuje. Ti oficirji so baje stali v zvezi s fašistično organiziranimi ter oboroženimi organizacijami. Wolf trdi, da je moral sam taka povelja izvrševati. Pravi, da je bilo v Šleziji tekom dobrih dveh let umorjenih nad 2000 raznih oseb! To so vsekakor strašne razmere!

Občinske volitve na Koroškem, ki so se vršile v nedeljo, so prinesle socialistom sijajno zmago. Dobili so 147 novih mandatov; izgubili so 54 in ostane tedaj čisti dobiček: 93 mandatov. Dobili pa so 5572 glasov več, da si je bila udeležba skrajno majhna. Socialisti so dobili 50.864 glasov. Tako napreduje avstrijski proletarijat od volitev do volitev, sicer ne prena, toda sigurno, proti vidnemu cilju. V nedeljo 29. aprila pa se vrše občinske volitve v štajerskih občinah razen v Gradcu in Brucku.

Nov zdravnik. Prvi uspehi naše akcije so že vidni. Anketa, ki se je vršila radi razmer na Okrožnem uradu v Mariboru, je rodila svoj začasni uspeh v tem, da se je vršila v nedeljo seja vseh uradovih zdravnikov, katere se je udeležil tudi šef zdravnik iz Ljubljane in tam je bilo soglasno sklenjeno, da se mora nastaviti v Mariboru še en zdravnik in ena bolnišnica. S tem se bo tisto dolgo čakanje bolnikov poleglo, pa tudi zdravniki bodo manj zaposleni in se bodo vsled tega lažje bolj posvetili posameznim bolnikom. In kar je še zelo važno: glede izplačevanja hranarine in samostojnega Okrožnega urada se pa vrši boj naprej.

Der Moritz erzählt . . .! Celjski dopisnik »Slovenca« nima posebno dobrega želodca. Nobene stvari, ki ima količkaj protiklerikalni okus, ne more prebaviti. Tako mu je ostal v želodcu tudi shod stanovanjskih najemnikov. Govorniki so na tem shodu tako rohnili nad klerikalci, da so ljudje iz ogorčenja trumoma bežali iz dvorane. To namreč poroča v »Slovencu« Moritz iz Canakrjeve ul., ki obenem trdi, da je bil to »shodič pri pogrnjenih mizah«. Da iz »shodiča« ne morejo odhajati trume ljudi, ve vsak otrok, le slavni »Slovenčev« dopisnik ga je tako pogruntal in s tem priznal, da je bil shod res številno obiskan. Že dejstvo, da se je omenjeni dopisnik v »Slovencu« ponovno spiskal, nam pove, da je imel shod uspeh številčno in moralno, kar je zasluha odbora društva stanovanjskih najemnikov, v katerega se »Slovenec« zaletava in pa — strokovnih organizacij brez razlike — pardon — razun »Jugoslov. strok. zveze«, ki se ni hotela solidarizirati z najemniki. »Slovenec« pravi nadalje, da »je razumljivo«, da se je poslanec Petejan shoda udeležil. I, seveda, saj je tudi razumljivo, da se ni odzval povabilu klerikalni poslanec Hodžar, ki so mu najemniki tako k srcu prirastli — v času volitev . . .! Glede »socialistične zagrizenosti«, ki načeljuje društvu stanov. najemnikov, pa naj bo »Slovenčev« dopisnik brez skrbi. Ta »zagrizenost« se bo v društvu najemnikov udeleževala vse dotlej, dokler bo v društvu živela soglasno — prosim, soglasno — zaupanje! V ostalem pa pričakujemo gospoda profesorja Cestnika, ki se je na zadnji občinski seji tako lepo zavzel za resnično poročanje v časopisu, da potegne celjskega »Slovenčevega« dopisnika nekoliko za ušesa ter ga pouči, da resnica je — božja hčerka! Amen.

Občinski svet iz Prage je te dni obiskal Jugoslavijo, zlasti Beograd, Zagreb in Ljubljano. V Ljubljani se je mudila delegacija v torek, dne 24. tm. Vsa prireditve je imela značaj nacionalistične, oziroma panslavistične demonstracije, torej povsem meščanski značaj. Socialistična stranka se zaradi tega prireditve ni udeležila po svojih zastopnikih.

S. Mara Lemeževa, soproga odvetnika dr. Lemeža v Ljubljani, je umrla v torek, dne 24. tm. za zavratno boleznijo. Pokojnica, roj. Rus iz

Za skupno last!

Marsikateri proletarec, ki pravi, da je zelo razrednozaveden, se jezi nad kapitalističnim izkoriščanjem. Pri tem pa nosi svoj težko prislužen denar privatnemu trgovcu, kjer nakupuje blago. Ne zaveda se, da daje s tem dobičke in hraniva tisti privatni trgovini, ki je najagilnejši predstavnik današnjega kapitalističnega družabnega reda in njegovega izkoriščevalnega sistema.

Res pravi razrednozavedni proletarec pa nabavlja vse svoje življenske potrebščine pri Konzumnem društvu za Slovenijo, ki ima svoje podružnice po vseh važnejših delavskih centrih Slovenije. — S tem pomaga zbirati zadružno premoženje in ustvarja predpogoje za boljši družabni red. Zato sme le tak proletarec reči:

Jaz sem res razrednozaveden tudi z dejanji, ne samo z besedami!

Ribnice, je bila prvotno učiteljica in dobra vzgojiteljica. Med preganjanjem komunistov je bila nameščena pri socialnem zavarovanju ter je bila zvesta članica naše strokovne organizacije. Bila je odlična žena in sobojevnica, ki ostane vsakomur, ki jo je poznal in cenil, v trajnem spominu. Pogreb se je vršil dne 26. t. m. ob obilni udeležbi nje koleginj in kolegov kakor tudi drugega občinstva. Blag ji spomin!

Zahvala. Krajevna organizacija SSJ v Ljubljani se zahvaljuje vsem sodrugom in sodružicam, ki so kakorkoli pripomogli do lepo uspelega družabnega izleta v nedeljo 22. aprila. Posebna zahvala bodi izrečena Konzumnemu društvu za Slovenijo in Prvi delavski pekarni v Ljubljani za vozove in priprego, ki sta jih dali obe zadrugi na razpolago. Iskrena zahvala velja delavski godbi »Zarja« v Ljubljani in delavnemu tamburaškemu zboru v Gamelnah. Končno se zahvaljujemo za prisrčen sprejem, ki so ga priredili sodrug in prebivalci Gamelnj in za besede, s katerimi smo bili sprejeti. Vsi skupaj pa nadaljujmo započeto delo v zavesti, da smo na pravi poti. — Za krajevno organizacijo SSJ v Ljubljani: Predsednik.

Praktična novost pri kremi za čevlje. Da se prepreči prehitro posušenje kreme za čevlje, se zapre doze tako čvrsto, da je mogoče odpreti dozo samo z nožem ali s kakšno drugo pomočjo. Pri tem si je že marsikdo poškodoval roke ali si jih je umazal s kremo. Svetovno znana znamka »Schmollpasta« prinese v najnovejšem času kremo za čevlje v pločevinastih dozah s patentnim, zelo praktičnim odpirčem. En obrat — in doza je odprta! Ta novost je povsod splošno pohvaljena. Zahtevajte zato pri svojem trgovcu samo »Schmollpasta« z odpirčem!

Delajte za „Delavsko politiko“!

Mladim sodrugom in sodružicam v uvaževanje!

Podpisani Jakob Golar čutim dolžnost javno se zahvaliti Konzumnemu društvu za Slovenijo za večkratno podporo, ki mi jo je to društvo podelilo. To zahvalo pa priobčujem v prvi vrsti zato, da dajem mladim mojim sodelavcem in sodelavkam vzgled, kako naj si posteljejo v mladosti, da bodo na stara leta imeli vsaj nekoga, ki se jih bo spomnil.

Jaz sem celega pol stoletja pridno in pošteno delal raznim gospodarjem. Toda sedaj v moji sivi starosti nimam od teh pričakovati nikake zaslombe. Vsled svoje starosti in bolehnosti sem pa že skoro tri leta brezposeln. Dajanje Bolniške blagajne sem že davno izčrpal in tako so mi vsi viri za življenje ustavljeni.

Sreča je še, da sem bil v svojih mlajših letih toliko zaveden, da sem sodeloval v raznih delavskih organizacijah; med drugim sem član Konzumnega društva za Slovenijo že 16 let. In kadar vsi viri odpovedo, imam vendar še nekoga, na katerega se lahko obrnem in o katerem vem, da proletarsko čuti, to je naša velika zadružna organizacija, ki po svojih močeh svojim članom, če le more, pomaga. Zato priporočam vsem svojim mladim sodrugom in sodružicam: skrbite, da se boste včlanili v tem društvu, da boste nakupovali vsi svoje življenske potrebščine v njegovih oddajališčih, kajti zavedajte se, da dobički pri tem društvu ne gredo v privatno bisago, temveč se z njimi podpira potrebne in gradi proletarijatu boljše bodočnost.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1928.
Jakob Golar.

Vestnik „Svobode“.

Zalog. V nedeljo, dne 29. aprila ob 16. uri vprizori v dvorani g. Požarja tukajšnja podružnica »Svobode«, s pomočjo igralcev dobrunjske podružnice, dramo Maksima Gor-

**Schmoll
Pasta**

s patentnim odpirčem

najboljša krema za čevlje. V 5 barvah

Polagajte važnost pri nakupu čevljev v Vašem lastnem interesu:

1. na dobro kvaliteto (brez papirja ali manjvrednega usnja),
2. na dobro izdelavo, tako, da se dajo pozneje za nizko ceno popraviti,
3. da popolnoma odgovarjajo Vaši nogi ne samo po dolžini, ampak tudi po širini,
4. na času primerno fazono, katera ne izgubi svoje prvotne oblike,
5. da je cena kljub dobri kakovosti in dobri izdelavi primerno nizka,
6. za občutljive ali boleče noge je potrebna pri nakupu podvojena pazljivost.

Ako zaupate in se odločite za naše čevlje, Vam garantiramo v vsem najvestnejšo in najcenejšo postrežbo.

„KARO“, Maribor. Koroška c. 19.

kega »Na dnu«. To je drama iz življenja takozvanih »bivših ljudi«, katerih življenska filozofija mora na mah osvojiti vsakega, še tako preprostega človeka s svojo jedko, a železno logiko. Ta drama je predvsem interesantna tudi zato, ker je sama na sebi strašen memento za vse one, ki samovoljno in z nasiljem pišejo usodo vsem onim širokim množicam delovnega ljudstva, ki danes žive in umirajo po mili volji gospodov kapitalistov. Zato vabimo vse zavedne delavce in kinete, da

se do zadnjega moža udeležijo te predstave! — Odbor.

Maribor.

Mariborsko narodno gledališče.
Petek, 27. aprila: Zaprt.
Sobota, 28. aprila, ob 20. uri: »Rigoletto.«
Ab. B. Kuponi.

Guštanj.

Po 6tedenski mučni bolezni se je ločil od svojih krogov naš sodrug Gašper Čegovnik iz Guštanj, ki je bil svoji družini dober oče, zaveden sodrug in zvest tovariš. Težka usoda je zadela družino, ženo ter tri nepreskrbljene otroke, ki jih je pokojnik zapustil. Da je bil pri vseh priljubljen, je pokazalo spremstvo na njegovi zadnji poti dne 25. apr. Pogreba se je udeležilo okrog 400 ljudi, guštanska požarna bramba in mnogo gasilcev iz Prevalj in Kotelj, kovinarska godba iz Guštanj ter njegovi lovski tovariši, ki so oddali trikrat po tri strele. Na grobu je zapelo delavsko pevsko društvo dve žalostinki. Slava pokojniku!

So. Pavel pri Preböldu.

V nedeljo, dne 22. aprila se je pri nas vršil shod socijalistične stranke Jugoslavije, na katerem je poročal naš narodni poslanec sodrug Petejan. Shoda se je udeležilo veliko število kmetov in delavcev, kateri so govornikovim izvajanjem pazno sledili ter mu pritrjevali in odobravalji njegovo poročilo. Zavedni delavci in kmetje v tem kraju vabimo tem potom še ob

strani stoječi: pridite in pomagajte nam ustvariti močne socijalistične organizacije, strnimo svoje vrste, ker le na ta način si bomo zamogli zboljšati naš gmojni položaj.

Z Viča.

12. aprila se je vršil sestanek članov krajevne organizacije Vič-Glince, na katerem se je razpravljalo o poživljenju organizacije in razširjenju socijalistične ideje. Sklenilo se je, da se bo pričelo v kratkem s predavanji. Člane opozarjamo, da se vsako soboto nahaja blagajnik s. Žirovnik v Zadržnem domu od pol 8. ure naprej, kjer lahko vsak plača svojo članarino. V soboto, dne 28. aprila pa se vrši ponovno sestanek v Zadržnem domu ob pol 8. uri zvečer, kjer bo poročal s. Mlinar o kongresu stranke v Beogradu. Udeležite se sestanka polnoštevilno. — Odbor.

Trbovlje.

V nedeljo dopoldne se je v Delavskem domu v Trbovljah vršil javni protestni shod, ki je bil izredno dobro obiskan. Shodu je predsedoval s. Ajdišek, referiral pa s. Mihevc o odpustu 11 železničarjev v Mariborski kurilnici. Kritiziral je ostro in stvarno železniško upravo. Gospodu komisarju pa to ni bilo všeč in je zahteval, da se imena ministrov sploh ne sme imenovati. Delavstvo je bilo nad tem ravnanjem komisarja zelo ogorčeno. Ker je pa te dni ravno obletnica Zaloške ceste, je s. Mihevc tudi omenil ta žalostni dogodek. Toda tudi o Zaloški cesti ni pustil komisar

TVORNICA KEM. IN OLE. BARV, LAKOV, FIRNEŽA IN STOKLEBA
Družba z. o. z. Ljubljana

ORIENT

LAKE COPICI
TERPENTINE FIRNEŽ
STROJNO OLE PRASNO OLE
UMETNIŠKE BARVE
SOLSKO BARVE
BRISTNE OJUNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA
POLEGTRGOVINA
SCHNEIDER & VEROVŠER

PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

govoriti, tem manj se je smelo povedati, da je bil takrat železniški minister g. Korošec. Sodrug Mihevc je nato krenil na temo o delovanju klerikalizma, kar pa je še bolj v živo zadelo. Zborovalci so razumeli in so izvajanjem burno pritrjevali. Nato je še s. Štruc delavstvo pozval na praznovanje Prvega Maja. S. Kindala je pa pozival zaupnike, da složno obhajajo Prvi Maj. Predlog s. Mihevca, da se naj shod pridruži mariborski protestni resoluciji zaradi odpusta železničarjev v kurilnici, je bil enodušno sprejet.

PRIPOROČA SE

„Kristalija“

izdelovalnica
ogledal

CELJE

PREŠERNOVA UL. 15
(HIŠA G. VANIČ)

PRIPOROČA SE

Ivan Stavbe

KLEPAR
Celje-Gaberje.

V. Dečko nasl.

CELJE, GLAVNI TRG

trgovina mesnih izdelkov,
kranjskih klobas, sira,
masti in sveže slanine.
Na debelo in drobno!

FOTO

A. PERISSICH

CELJE

Slomškov trg št. 4

Slika tudi zvečer.
Normalne cene!

SKUPINE.

JOS. KRELL - CELJE

Kralja Petra cesta št. 8.

Športna in modna trgovina

Naročajte in širite „Del. Politiko“.

Največja odpr. tvrdka glasbenih instrumentov!

SKLADIŠČE

MEINEL & HEROLD

tovarna glash. instrumentov, gramofonov in harmonik

MARIBOR ŠT. 150

Violine	od Din 95.— dalje
Mandoline	od Din 136.— dalje
Gramofoni	od Din 345.— dalje
Pihala	od Din 505.— dalje
Gitarne citre	od Din 192.— dalje
Ročne harmonike	od Din 85.— dalje

Najmodernejši jazz-instrumenti po izredno nizkih cenah! — Priznana prvovrstni kvalitetni izdelki!

Zahtevajte brezplačni veliki katalog!

Zahvala.

Ob priliki smrti moje soproge

Marije Svetlin

mi je bilo od strani prijateljev in sorodnikov izraženega toliko sožalja, da čutim potrebo, vsem se za izraženo sočutje najprizračnejše zahvaliti. Zahvaljujem se g. dr. Špornu in g. dr. Zajcu za požrtvovalen trud, ki sta ga imela s pokojnico. Vsem sorodnikom in znancem, ki so spremljali pokojnico na njeni zadnji poti in ki so darovali vence in cvetje, izrekam tem potom najprizračnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujem Zvezi delav. žena in deklet in uslužbencem Konsumnega društva za Slovenijo za krasen venec in za obilo udeležbo pri pogrebu.

Ljubljana, dne 27. aprila 1927.

Ivan Svetlin, žalujoči soprog.

ŠTAMPILJE.

S. PETAN, Maribor, Aleksandrova c. 43, nasproti gl. kolodvora.

ZASTONJ

ne dobite nikjer, pač pa izredno dobro blago, po jako nizkih cenah, edino le v manufakturni trgovini

Brata Šumer, Celje

Glavni trg št. 8.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so spremili našega očeta na njegovi zadnji poti, posebno pa darovalcem vencev, gasilskemu društvu, kovinarski godbi ter lovskemu in delavskemu pevskega društvu tem potom najlepša zahvala.

Guštanj, dne 26. aprila 1928.

Neža Čegovnik, žalujoča žena
ter ostali žalujoči.

Pridobivajte naročnike za „Delavsko Politiko!“

Največja zaloga in samoprodaja za naše ceste najpripravnijših **CENE ZNATNO ZNIŽANE!**

PUCH koles in koles znamke **„Waffenrad“**

Cena od 1600 Din naprej. 12 mesecev garancija.

A. NEGER, Celje, Gosposka ulica 32.

Največja reparacijska delavnica.

Vsa kolesa s torpedo-prostotekom in povratno stopalno zavoro. Največja zaloga delov koles in šivalnih strojev po najnižjih cenah. Popravila tujih izdelkov strokovnjaško, hitro, dobro in ceno.

KRUH

iz zanesljivo najboljše banatske in ržene moke ter sveže pecivo dobite dnevno pri
I. mariborski delavski pekarni

Maribor, Tržaška c. 38 - Telefon 324
in pri njenih filijalkah GLAVNI TRG 18 in STOLNA
ULICA 2, kakor pri vseh prekupovalcih v mestu in okolici.

VSAKOVRSTEN KRUH:

Črn kruh iz pšenične moke, kisel kruh iz pšenične moke
(brez kvasa), ržen kruh, ko-
ruzen kruh, štruca z rozi-
nami, mlečne štruče, kakor
tudi vsakovrstno fino in
malo pecivo.

Snažna izdelava peciva.

Polna teža.

Oblastno odobreni higije-
nični prostori pekarni.

Ogledovanje prostorov ob
vsakem času zaželeno.

L. MIKUŠ - LJUBLJANA

MESTNI TRG 15 -- USTANOVLJENO 1839

NA MALO! DEŽNIKI NA VELIKO!

BATTLE AXE JAMAICA RUM
BAKERS TEA

A. A. BAKER & CO. LONDON E. C.
SEDIŠČE LJUBLJANA 7.

NAŠIM RODBINAM PRIPOROČAMO KOLINSKO CIKORIJU

IZVRSTEN PRIDATEK ZA KAVO.

4. veliki vsedelaški izlet v Celju

priredijo v dnevih 26., 27. in
28. maja 1928 združene soci-
jalistične organizacije v Celju

I. KUŠAR

tovarna vinskega in
špirit kisa

Vič pri Ljubljani

Nudi najfinejši vinski in špiritov
kis iz pristnega vina in špirta.
Najstarejša tovarna kisa v Sloveniji.

Ustanovljena leta 1888.

Zahtevajte ponudbe.

Tvornica oljnatih barv,
laka, firneža in steklar-
skega kleja

FRANC ČUK
CELJE

priporoča
svoje prvovrsne izdelke.

Manufakturna in modna
trgovina „Pri solncu“

ALOJZIJ DROFENIK

CELJE, GLAVNI TRG

nudi vsakovrstno manufakturno in modno
blago po solidnih cenah.

VINSKA KLET

A. Toplak,

CELJE, DEČKOV TRG ŠTEV. 6 (poleg vojašnice)

Toči pristna in cena haloška
in dalmatinska vina in postre-
že s prvovrstnim prigrizkom.

Priporoča se

IVAN TAČEK ml.

prva Celjska parna barvarna in kemična čistilnica
Celje, Gosposka ulica šte. 21

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKI DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 8% od dne
vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Se-
novu pri Rajhenburgu. Član te zadruga lahko postane vsak,
ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 250 D

NAČELSTVO.

Manufakturna in konfekcijska trgovina
Ivan Mastnak, Celje

Kralja Petra cesta šte. 15.

Velika zaloga gotovih oblek
za gospode in dečke ter
najlepša izbira gumijevih
plaščev po najnižjih cenah.

Pekarna Ivan Oberžan

v Zavodni pri Celju

priporoča svoje črno, belo in luksuzno pecivo.

Splošna gospodarska zadruga „Delavski dom“

R. Z. Z. O. Z. v Celju, Gaberje št. 52

priporoča delavcem in nameščencem svoji
brivnici v Celju in Gaberju,

nadalje svojo

mizarsko in slikarsko ter ple-
skarsko delavnico

kjer se izvršuje vsa v te stroke spadajoča dela
solidno in po vsestransko konkurenčnih cenah.

Mesarija Adolf Urbančič v Celju

Kralja Petra cesta

ima vedno na prodaj le prvovrstno in ceno volovsko, telečje in svinjsko meso.

CENOVNIK

Zahtevajte brezplačni
s 1000 slikami
A. Kiffmann, Maribor št. 41 b.
Pri švicarski tvornici ur. Lastno izdelovanje okrovij in sestavl. ur (remontaža).

Din 49'—

ura na sidro (ankerica) nekoliko boljše izvršitve Din 65'— 3-letno jamstvo.

Ure: Omega, Doxa in druge znamke cenejše nego druge.

Din 64'—

z enim zvoncem, z 2 zvoncema Din 69'— z 3-letno jamstvo. Pošiljam po povzetju, za neodgovarjajoče vrnem denar.

Podpisana pivovarna priporoča svoje staroznane in renomirane

Marčno in Bock pivo

in vabi vse cenjene odjemalce najuljudneje na odzem.

PIVOVARNA JOSIP TSCHELIGI.

Od 1. aprila v Gosposki ulici 37

ŠPECIJALNI STROKOVNI

ZAVOD ZA IZDELOVANJE

OKVIRJEV ZA SLIKE

M. VAHTAR
MARIBOR

Od 1. aprila v Gosposki ulici 37

1. MAJA

se začne točiti ravno kar prispela velika pošiljatev garantirano pristnega

dalmatinskega vina

To je edino vino najboljše vrste, katerega Dalmacija sploh producira in mu ni konkurence. — Torej 1. maja vsi ljubitelji vina v

I. Dalmatinsko klet
Maribor, Mesarska ulica št. 5

Pridite in poskusite, da se v resnici prepričate! Dnevno sveže pečene morske ribe. — Priporoča se

Jos. Povodnik.

PRODUKTIVNA ZADRUGA LJUBLJANSKIH MIZARJEV

PREVZAME VSAKRŠNA STAVBENA IN POHIŠTVENA MIZARSKA DELA TER JIH IZVRŠUJE TOČNO, SOLIDNO IN PO JAKO ZMER-
NIH CENAH.

TOVARNA JE NA GLINCAH PRI LJUBLJANI.

TELEFON 2410. ČEK. RAČ. 13997.

POCENI IN NAJBOLJŠE

likerja, pelinkovec, rum, konjak, slivovko, brinjevec, tropinovec, vino Vermout dobavlja le

Tvornica konjaka in likerjev

Veležganjarna

VIKTOR MEDEN - LJUBLJANA
CELOVŠKA CESTA ŠT. 10 - TELEFON ŠT. 2071.

Valjčni mlin

Edvard Mesesnel

Vič pri Ljubljani.

Nudi najfinejšo pšenično moko iz bačke pšenice, kakor tudi vse druge mlevske izdelke.

Zahtevajte ponudbe!

G O S P O D O M

NUDI KRASNE POVRŠNIKE IN OBLEKE

FRANC LUKIČ

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 9.

NAJFINEJŠI IZDELEK OB NAJNIZJI CENI.

RESTAVRACIJA
HOTEL

LLOYD

LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA

se priporoča
BUČAR FRANC.

Svetovnoznani motocikli A. J. S. Super X-Henderson, nadalje Griffon, kateri so najcenejši kvalitetni motocikli ter stanje kompletno opremljeni Din 7.800.-. - Avtomobili Peugeot Austro-Fiat osebni in tovorni. — Glavno zastopstvo

O. ŽUŽEK

Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Tiskarna »Slovenija«

družba z o. z.

Izdeluje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor časopise, brošure, knjige, tabele, delnice, note, razglednice, umetniške slike, plakate, trgovske in uradne karte, pisma, vizitke, koledarje, strojno numeriranje itd.

Ljubljana, Wolfova ulica 1

IVAN JAX IN SIN, LJUBLJANA,
GOSPOSVETSKA 2.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI »ADLER«

Kolesa iz prvih tovarn. Dürkopp, Styria, Waffennrad (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! — Cenike franco in zastonj!

Produktivna zadruga knjigovezov in sorodnih strok

Ljubljana, Igriška ul. 6 (nasproti Dramskega gledališča)

izvršuje vsa dela, spadajoča v knjigoveško stroko, in sicer vezavo vsakovrstnih knjig, trgovskih in navadnih, vzorčne karte za trgovine, bloke, kartone (škatle), zvezke itd., kakor tudi vsa galanterijska dela. Točna in najsolidnejša izvršitev. Svoji k svojim!

Delavci! Kmetje! Obrtniki! Uradniki!

Dobro manufakturno blago po nizki ceni Vam nudi

„PRODUKCIJA“

r. z. z. o. z.

LJUBLJANA, Tržaška cesta št. 26.

Podpirajte svojo zadrugo! Plačilne olajšave!

Rekord v prvovrstni konstrukciji in materialu ima edino le pisalni stroj

IDEAL MODELA D

Zahtevajte prospekte!

Zahtevajte prospekte!

THE REX CO.
LJUBLJANA

KDOR LJUBI SVOJE ZDRAVJE

uživa

„PROJA“ SLADNO KAVO

PRI NAKUPU PAZITE NA TOVARNIŠKO ZNAMKO!

GLEJTE ČUDO! GLEJTE ČUDO!

Najbogatejšo izbiro **vseh manufakturnih predmetov** ima v zalogi

L. ORNIK

MARIBOR, Koroška c. 9.

Za spomladansko in letno sezijo najde tu vsak ono kar želi.

SAMI SE PREPRIČAJTE!

ANTON GLAS

PEKARNA

priporoča cenj. odjemalcem
beli in črni kruh kakor tudi
drugo fino pecivo. Kruh se
strankam dostavlja tudi na dom

STUDENCI, KRPA NOVA ULICA 19

Potrebščine za krojače in šivilje, čipke, vezenina, gumbi, modni našivi, svileni trakovi, svila za šivanje, D. M. C. artikeln za vezenje, šifon ter vsa druga drobnarija.

MODNA TRGOVINA ANTON PAŠ

MARIBOR, SLOVENSKA UL. 4

Nogavice, rokavice, srajce, kravate, jopice, vso damsko, moško in otroško perilo, volnene veste itd. itd.

Strogo solidne cene!

TURISTI, IZLETNIKI!

Najboljše in najcenejše narezke kupite pri tvrdki

UHLER

delikatesna trgovina
v MARIBORU, Glavni trg.

Elektrotehnična
delavnica

PRATTES & TRABI

MARIBOR, Vodnikov trg št. 3

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovlanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna posrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Za birmo!

Ure, zlatino in srebrnino. Velika zaloga in najcenejše samo pri

A. Stojec, Maribor

Jurčičeva ulica št. 7

Vi bodeite strmeli kako ceno kupujete pri nas.

Ciril Kampl - Maribor

**Ketejeva
ulica
1**

priporoča svoje izdelke od sodavice in limonade. Specialiteta Hermes-ov biser, „Čokolat“ limonada in „Itol“ specialna limonada. — — Zaloga Petanjske, Radenske in Gizela kisle vode.

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru

registrirana zadruga z omejeno zavezo

Uradne ure:

Vsak torek od 6. do pol 8. ure
zvečer in vsako soboto od 4. do
6. ure zvečer v društveni pisarni:
Frankopanova ulica št. 37,
v lastni hiši.

Hranilne vloge
se obrestujejo z 6% odnosno 8%
proti odpovedi.

Selitve

prevozi vseh vrst,
ocarinenje in reekspedicije,
vskladiščenje,

samoprodaja celokupne produkcije drv
v kolobarjih, za leto 1928 trdke

Franc Germuth in sin, Brezno ob Dravi.

„EXPEDIT“ družba z o. z., Maribor

Cankarjeva ulica 26 — Telefon 414.

Zmerne cene!

Solidna in točna postrežba!

FR. PERC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 34

I. in največja trgovina z muzikalijami I. in največja

Zaloga vseh instrumentov, rezervnih delov, strun, gramofonskih plošč, igelj in peres. Lastna delavnica za popravila vseh instrumentov, gramofonov in tenis-raketov v Slovenski ulici 28.
PRODAJAMO TUDI NA OBROKE!

SAMO V TRGOVINI
JOS. KARNIČNIK

MARIBOR, GLAVNI TRG 11

kupite moderne samoveznice, ovratnike, srajce, klobuke, čevlje, gotove obleke in vse druge modne in oblačilne predmete, po izredno nizkih reklamnih cenah (da se trgovina vpelje.)

Nikdo naj ne opusti poizkusa!

Restavracija VETRINJSKI DVOR

Hinko Koslč, Maribor, Vetrinjska ulica 24.

Za 1. maj sem nabavlil vagon najboljšega vina. Priporočam se vsem častilcem največjega delavskega praznika.

Najcenejše potovalno
sredstvo je kolo

kajti z nakupom kolesa te znamke si prihranite denar, čevlje in čas, obenem pa vsebuje isto najboljši material, ter si stem prihranite nadaljne izdatke.

Glavno zastopstvo: Trgovina s kolesi

BOGOMIR DIVJAK

Maribor, Glavni trg šte. 17.

1. maja

bodo korakali v sprevedu po večini delavci, ki so si nabavili svoje obleke in perilo pri

Oblačilnici DRAVA

MARIBOR, Koroška cesta 48.

Če niste sovražnik svojega denarja, si nabavite tudi Vi vso manufakturo v omenjeni trgovini.

Dobite na obroke vse potrebščine.

VIŠEK**TRAJNIH****KODROV**

po sistemu „Realistic“ in „Ruso“ po dosedaj najboljših uspehih negovanja las z oljem, priporoča

SALON DOBAJ

I. salon za trajne kodre v Sloveniji

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 36

FOX-SHOE-PASTA za čevlje

JE IN OSTANE ZNAMKA NEDOSEŽENE KVALITETE
ZAHTEVAJTE POVSOD SAMO TO ZNAMKO

POZOR!

Vsakdo naj se prepriča, da se dobi ceneje kot pri

razprodajah

vsakovrstno manufakturno blago samo pri

J. TRPIN

MARIBOR, GLAVNI TRG ŠT. 17

Modistinji**Roza in Adela Armbruster**

Maribor, Slovenska ulica 4

priporočata cenjenim damam svojo obilno zalogo klobukov za gospe in gospodične po najnižjih cenah in solidnih izdelkih.

Franc Ambrožič

(Strohmajerjev naslednik)

sobo-črkoslikar in pleskar

Specijalna delavnica za črkoslikarstvo, napisi na zid, steklo les itd. Vedno moderno soboslikanje, pleskanje vseh predmetov. Solidna, hitra in točna izpeljava.

Maribor, Grajska ulica šte. 2.

Abonenti

dobijo izvrstno kosilo za Din 7-50 in dobro večerjo za Din 5 — v brezalkoholni jedilni restavraciji „Pri zvezdi“ Maribor, Pod mostom 11, v bližini Državn. mostu. Vljudno se priporoča

R. Smolej.

Najcenejši nakup drobnarij, galanterijskega in pletenega blaga

Eksportna hiša „Luna“

Maribor, Aleksandrova c. 19.

Otročje nogavice v vseh barvah, par od 5 Din naprej.

kratke, bele, barvane 6

Ženske nogavice v vseh modnih barvah, par od 10 Din naprej.

Moške nogavice v raznih barvah, par od 6 Din naprej.

Vezanine, čipke ter svileni traki m od 1 Din naprej.

Vsakevrstne potrebščine za krojače ter šivilje kakor na primer svila za šivanje, gumbi ter sukaneč po

znižanih cenah ter primernem popustu.

DELAVCI!

Opozarjamo Vas, da kupujete svoje potrebščine, kakor suknje, obleke, perilo, rute, posteljno perilo, nogavice in drugo samo tam, kjer Vam najbolje in najceneje postrežejo, to je pri znani tvrdki

GRAJSKI TRG 1 M. FELDIN, MARIBOR VETRINJSKA UL.

Velika zaloga raznovrstnih oblek, hlač, srajc, predpasnikov in drugo blago iz lastne delavnice.

Od 1. do 10. maja tega leta za delavce in delavke posebno znižane cene!